

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

11. července 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU – Účinná právní ochrana v oblastech pokrytých unijním právem – Nezávislost soudců – Soud předem zřízený zákonem – Spravedlivý proces – Útvar pro evidenci soudních rozhodnutí – Vnitrostátní právní úprava, která na úrovni soudů druhého stupně zřizuje funkci evidujícího soudce, jenž má v praxi pravomoc odložit vyhlášení rozsudku, dávat pokyny senátům a žádat o svolání zasedání kolegia – Vnitrostátní právní úprava, která pro zasedání kolegia nebo všech soudců soudu stanoví pravomoc vydávat závazná „právní stanoviska“, a to i k již projednaným věcem“

Ve spojených věcech C-554/21, C-622/21 a C-727/21,

jejichž předmětem jsou tři žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané na základě článku 267 SFEU rozhodnutími Odvolacího obchodního soudu (Visoki trgovački sud, Chorvatsko) ze dne 3. srpna 2021 (C-554/21), ze dne 21. září 2021 (C-622/21) a ze dne 10. listopadu 2021 (C-727/21), došlými Soudnímu dvoru dne 8. září 2021, 7. října 2021 a 30. listopadu 2021, v řízeních

Financijska agencija

proti

HANN-INVEST d.o.o. (C-554/21),

MINERAL-SEKULINE d.o.o. (C-622/21),

a

UDRUGA KHL MEDVEŠČAK ZAGREB (C-727/21)

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, L. Bay Larsen, místopředseda, A. Arabadžev, A. Prechal, C. Lycourgos, F. Biltgen a N. Piçarra, předsedové senátů, S. Rodin, I. Jarukaitis (zpravodaj), N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele, J. Passer, D. Gratsias a M. L. Arastey Sahún, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

za soudní kancelář: M. Longar, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 5. června 2023,

* Jednací jazyk: chorvatština.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za Financijsku agenciju: S. Pejaković, znalkyně,
- za chorvatskou vládu: G. Vidović Mesarek, jako zmocněnkyně,
- za Evropskou komisi: K. Herrmann, M. Mataija a P. J. O. Van Nuffel, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. října 2023,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci tří sporů, z nichž první dva spory mezi Finanční agenturou (Financijska agencija, Chorvatsko) na straně jedné a HANN-INVEST d.o.o. (C-554/21) a MINERAL-SEKULINE d.o.o. (C-622/21) na straně druhé se týkají vymáhání nákladů této agentury souvisejících s činnostmi, které uvedená agentura vykonávala v rámci insolvenčního řízení, a třetí spor se týká návrhu UDRUGA KHL MEDVEŠČAK ZAGREB na zahájení insolvenčního řízení (C-727/21).

Právní rámec

Zákon o organizaci soudů

- 3 Článek 14 zákona o organizaci soudů (Zakon o sudovima) (*Narodne novine*, br. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20) stanoví:

„1. Soustavu soudů v Chorvatsku tvoří obecné soudy, specializované soudy a Nejvyšší soud (Vrhovni sud, Chorvatsko).

[...]

3. Specializovanými soudy jsou obchodní soudy (Trgovački sudovi, Chorvatsko), správní soudy (Upravni sudovi, Chorvatsko), Odvolací obchodní soud (Visoki trgovački sud, Chorvatsko), Odvolací správní soud (Visoki upravni sud, Chorvatsko), Odvolací přestupkový soud (Visoki prekršajni sud, Chorvatsko) a Odvolací trestní soud (Visoki kazneni sud, Chorvatsko).

4. Vrcholným soudním orgánem je v Chorvatsku Nejvyšší soud (Vrhovni sud).

[...]“

- 4 Článek 24 tohoto zákona zní:

„Odvolací obchodní soud (Visoki trgovački sud)

1. rozhoduje o odvoláních podaných proti rozhodnutím vydaným obchodními soudy (Trgovački sudovi) v prvním stupni,

2. projednává spory o místní příslušnost mezi obchodními soudy (Trgovački sudovi) a rozhoduje o případech přikázání věci mezi těmito soudy,

[...]“

5 Článek 38 uvedeného zákona stanoví:

„1. Zasedání kolegia jsou věnována projednávání otázek majících význam pro jeho činnost, zejména organizaci vnitřní činnosti tohoto kolegia, sporným právním otázkám, sjednocování judikatury a otázkám relevantním pro uplatňování právních předpisů v jednotlivých právních odvětvích, jakož i monitorování činnosti a vzdělávání soudců, soudních poradců a justičních kandidátů přidělených do uvedeného kolegia.

2. Na zasedáních kolegií župního soudu (Županijski sud, Chorvatsko), Odvolacího obchodního soudu (Visoki trgovački sud), Odvolacího správního soudu (Visoki upravni sud), Odvolacího trestního soudu (Visoki kazneni sud) a Odvolacího přestupkového soudu (Visoki prekršajni sud) jsou rovněž projednávány otázky, které mají obecný význam pro soudy nižšího stupně v oblasti jejich působnosti.

3. Na zasedáních kolegia Nejvyššího soudu (Vrhovni sud) se projednávají otázky, které mají obecný význam pro některé nebo všechny soudy na území Chorvatské republiky, a dále se projednávají a formulují stanoviska k návrhům právních předpisů spadajícím do určitého právního odvětví.“

6 Článek 39 téhož zákona zní:

„1. Předseda kolegia nebo předseda soudu svolá zasedání tohoto kolegia kdykoli je to nutné, nejméně však jednou za tři měsíce; řídí jeho činnost. Účastní-li se zasedání uvedeného kolegia tento předseda soudu, pak tomuto zasedání předsedá a podílí se na rozhodovacím procesu.

2. Zasedání všech soudců soudu musí být svoláno, pokud o to požádá kolegium tohoto soudu nebo čtvrtina všech jeho soudců.

3. Na zasedáních soudců soudu nebo soudního kolegia se rozhodnutí přijímají hlasy většiny soudců tohoto soudu nebo soudců tohoto kolegia.

4. Ze zasedání se vyhotoví zápis.

5. Předseda soudu nebo soudního kolegia může k účasti na zasedání všech soudců tohoto soudu nebo tohoto kolegia přizvat též významné vědce a odborníky v určitém právním odvětví.“

7 Článek 40 zákona o organizaci soudů stanoví:

„1. Zasedání kolegia nebo soudců se svolá, pokud se zjistí, že mezi kolegií, senáty nebo soudci existují rozdíly ve výkladu otázek týkajících se uplatňování práva, nebo pokud se senát nebo soudce kolegia odchýlí od dříve zaujatého právního stanoviska.

2. Právní stanovisko přijaté na zasedání všech soudců nebo kolegia Nejvyššího soudu (Vrhovni sud), Odvolacího obchodního soudu (Visoki trgovački sud), Odvolacího správního soudu (Visoki upravni sud), Odvolacího trestního soudu (Visoki kazneni sud), Odvolacího přestupkového soudu (Visoki prekršajni sud) nebo na zasedání kolegia Župního soudu (Županijski sud) zavazuje všechny senáty nebo soudce druhého stupně příslušného kolegia nebo soudu.

3. Předseda kolegia může k účasti na jeho zasedání podle potřeby přizvat profesory právnické fakulty, významné vědce nebo odborníky v určitém právním odvětví.“

Jednací řád soudů

- 8 Článek 177 odst. 3 jednacího řádu soudů (Sudski poslovnik) (*Narodne novine*, br. 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18, 119/18, 81/19, 128/19, 39/20, 47/20, 138/20, 147/20, 70/21, 99/21 a 145/21) stanoví:

„U soudu druhého stupně se věc považuje za skončenou dnem odeslání rozhodnutí z kanceláře dotčeného soudce poté, co byla tato věc vrácena z útvaru pro evidenci. Po obdržení spisu je útvar pro evidenci povinen jej v co nejkratší lhůtě vrátit kanceláři tohoto soudce. Toto rozhodnutí se poté odešle v nové lhůtě osmi dnů.“

Spory v původních řízeních a předběžné otázky

- 9 Odvolací obchodní soud (Visoki trgovački sud), který je předkládajícím soudem, projednává tři odvolání. Ve věcech C-554/21 a C-622/21 se odvolání týkají usnesení, kterými byly zamítnuty žádosti Finanční agentury o náhradu nákladů souvisejících s její činností vykonávanou v rámci insolvenčního řízení. Ve věci C-727/21 se odvolání týká usnesení, kterým byl zamítnut návrh na zahájení insolvenčního řízení.
- 10 Předkládající soud, zasedající v tříčlenných senátech, tato tři odvolání přezkoumal a jednomyslně je zamítl, čímž potvrdil rozhodnutí vydaná v prvním stupni. Soudci tohoto soudu podepsali rozsudky a následně je v souladu s čl. 177 odst. 3 jednacího řádu soudů postoupili útvaru pro evidenci soudních rozhodnutí uvedeného soudu.
- 11 Soudce útvaru pro evidenci (dále jen „evidující soudce“) však tato soudní rozhodnutí odmítl zaevidovat a postoupil je příslušným senátům spolu s dopisem, v němž bylo uvedeno, že nesouhlasí s řešeními, která byla v uvedených rozhodnutích přijata.
- 12 Ve věci C-554/21 tento dopis odkazuje na případy, v nichž za podobných okolností předkládající soud rozhodl odlišně, ale také na jiný případ, ve kterém předkládající soud rozhodl stejně jako senát ve věci v původním řízení. Evidující soudce z toho vyvodil závěr, že věc v původním řízení musí být vrácena dotčenému senátu a v případě, že setrvá na svém rozhodnutí, bude třeba tuto věc v původním řízení projednat na „zasedání kolegia“. Evidující soudce tak podmínil zaevidování soudního rozhodnutí v uvedené věci v původním řízení přijetím odlišného řešení, čímž upřednostnil jednu ze dvou protichůdných tendencí zastávaných v judikatuře tohoto soudu, a upřesnil, že pokud tento senát věc nepřezkoumá a nezmění přijaté řešení, postoupí toto soudní rozhodnutí k posouzení kolegiu obchodních a jiných sporů uvedeného soudu za účelem přijetí „právního stanoviska“ o způsobu, jak by mělo být ve věcech tohoto druhu rozhodováno.

- 13 Ve věci C-622/21 evidující soudce v dopise odůvodňuje postoupení věci v původním řízení dotčenému senátu existencí dvou rozhodnutí předkládajícího soudu, v nichž byla zvolena řešení, jež jsou v rozporu s řešením zvoleným v této věci v původním řízení. Tento soud nicméně uvádí, že tato rozhodnutí byla přijata až po přijetí rozhodnutí vydaného v uvedené věci v původním řízení. Proces zaevidování posledně uvedeného rozhodnutí byl ve skutečnosti zablokován a toto rozhodnutí nebylo zasláno, dokud nebyla odeslána tato pozdější rozhodnutí, do nichž se promítá odlišný právní názor.
- 14 Ve věci C-727/21 z dopisu evidujícího soudce vyplývá, že tento soudce nesouhlasí s právním výkladem přijatým senátem, který rozhodoval ve věci v původním řízení. Tento dopis však neuvádí žádné jiné rozhodnutí, v němž by byl vyjádřen závěr odlišný od závěru přijatého tímto senátem.
- 15 V této věci v původním řízení se uvedený senát po odmítnutí zaevidování svého prvního soudního rozhodnutí sešel za účelem jeho nového projednání, během něhož přezkoumal odvolání a stanovisko evidujícího soudce, načež rozhodl, že dříve přijaté řešení nezmění. Vydal tedy nové soudní rozhodnutí, které postoupil útvaru pro evidenci.
- 16 Evidující soudce ve prospěch jiného právního řešení postoupil uvedenou věc v původním řízení kolegiu obchodních a jiných sporů předkládajícího soudu, aby byla sporná právní otázka projednána na jeho zasedání.
- 17 Na tomto zasedání přijalo uvedené kolegium „právní stanovisko“, ve kterém zvolilo řešení zastávané evidujícím soudcem. Následně byla tatáž věc v původním řízení vrácena příslušnému senátu, aby rozhodl v souladu s tímto „právním stanoviskem“.
- 18 Ve všech třech věcech předkládající soud uvádí, že podle čl. 177 odst. 3 jednacího řádu soudů je činnost soudu ve věci, o níž je rozhodováno ve druhém stupni, považována za skončenou pouze tehdy, je-li dotčené soudní rozhodnutí útvarem pro evidenci zaevidováno. Teprve po tomto zaevidování a následném zaslání tohoto rozhodnutí účastníkům řízení se tato věc považuje za skončenou. Podle vysvětlení předkládajícího soudu se tedy toto soudní rozhodnutí, přestože bylo přijato kolegiálně senátem, považuje za konečné pouze tehdy, je-li potvrzeno evidujícím soudcem, který je jmenován předsedou dotčeného soudu jakožto osoba vykonávající funkci v soudní správě v rámci ročního rozvrhu přidělování soudců. Tento soud rovněž upřesňuje, že vedlejší účastenství a jméno evidujícího soudce nejsou účastníkům řízení známy, a i když zaevidování soudního rozhodnutí není zákonnou podmínkou pro jeho přijetí, vyplývá takový důsledek z praxe soudů druhého stupně na základě jednacího řádu soudů.
- 19 Předkládající soud má za to, že právě evidující soudce, který není účastníkům řízení znám, jehož úloha není zakotvena v procesních pravidlech, která se použijí na odvolání, a jenž, aniž by byl soudem vyššího stupně, může senát, kterému byla věc přidělena, vybídnout k tomu, aby změnil své rozhodnutí, může mít významný vliv na nezávislost soudců.
- 20 Ve věci C-554/21 předkládající soud dodává, že navzdory změně v judikatuře, k níž došlo v dřívějším rozhodnutí přijatém o téže právní otázce jedním z jeho senátů, nejednal evidující soudce v souvislosti s touto změnou stejným způsobem jako ve věci v původním řízení a schválil a zaevidoval rozhodnutí, kterým k uvedené změně došlo, a umožnil zaslání tohoto rozhodnutí účastníkům řízení, což podle tohoto soudu prokazuje výkon podstatného vlivu evidujícího soudce na nezávislost soudců, kteří tvoří příslušný senát.

- 21 Ve věci C-622/21 předkládající soud zdůrazňuje, že o tomto vlivu svědčí skutečnost, že evidující soudce, aniž se s dotazem obrátil na zasedání příslušného kolegia, rozhodl o zaevidování a oznámení soudních rozhodnutí, která byla jinými senáty přijata po vydání rozhodnutí ve věci v původním řízení, a zároveň rozhodl o odkladu zaevidování soudního rozhodnutí v této věci v původním řízení a jeho vrácení dotčenému senátu pouze proto, že nesouhlasil s řešením, které bylo v posledně uvedeném rozhodnutí zvoleno.
- 22 Předkládající soud v obou těchto věcech uvádí, že existence mechanismu evidování soudních rozhodnutí byla doposud odůvodněna nezbytností zajistit soudržnost judikatury. Způsob, jakým útvar pro evidenci po přijetí soudního rozhodnutí postupuje, je však podle názoru tohoto soudu v rozporu s nezávislostí soudnictví. Jak vyplývá z okolností věci v původním řízení, útvar pro evidenci soudních rozhodnutí vybírá rozhodnutí, která budou soudem druhého stupně odeslána, a rozhoduje o případech, kdy je třeba rozhodnutí, které se odchyluje od judikatury, zveřejnit, a kdy nikoli.
- 23 Ve věci C-727/21 předkládající soud ohledně zasedání kolegia rovněž uvádí, že jeho zasedání nejsou jednáním řádem soudů upravena a pouze evidující soudci, předsedové kolegia nebo předsedové soudu rozhodují o tom, které body mají být na pořad jednání takového zasedání zařazeny. Účastníci řízení neznají účel tohoto zasedání a nemohou se ho účastnit. Podle článku 40 zákona o organizaci soudů přitom „právní stanoviska“ přijatá na zasedání kolegia soudu vyššího stupně zavazují všechny soudce nebo senáty tohoto kolegia v konkrétních řízeních, která projednávají. Předkládající soud má tedy za to, že tato kvazilegislativní úloha soudních kolegií je v rozporu s tripartitní dělbou moci a právním státem, jakož i se zásadou nezávislosti soudců. Upřesňuje však, že „právní stanoviska“ přijatá na zasedání soudců soudů druhého stupně nezavazují soudy vyššího stupně a v mnoha případech nejvyšší soudy při projednávání opravných prostředků, které k nim byly podány, zaujaly jiná „právní stanoviska“, než jaká zaujaly soudy druhého stupně.
- 24 Za těchto okolností se Odvolací obchodní soud (Visoki trgovački sud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku, která je ve věcech C-554/21, C-622/21 a C-727/21 formulována totožně:
- „Lze mít za to, že pravidlo uvedené v druhé části první věty a v druhé větě čl. 177 odst. 3 [jednacího řádu soudů], které stanoví, že ‚[u] soudu druhého stupně se věc považuje za skončenou dnem odeslání rozhodnutí z kanceláře soudce poté, co byla věc vrácena z útvaru pro evidenci[, že po obdržení] spisu je útvar pro evidenci povinen jej v co nejkratší lhůtě vrátit kanceláři soudce [a že r]ozhodnutí se poté odešle v nové lhůtě osmi dnů‘, je v souladu s čl. 19 odst. 1 SEU a článkem 47 Listiny?“
- 25 Ve věci C-727/21 se Odvolací obchodní soud (Visoki trgovački sud) rozhodl položit Soudnímu dvoru též následující druhou předběžnou otázku:

„Je čl. 40 odst. 2 [zákona o organizaci soudů], který stanoví, že ‚[p]rávní stanovisko přijaté na [zasedání] všech soudců nebo [kolegia] Nejvyššího soudu (Vrhovni sud), Odvolacího obchodního soudu (Visoki trgovački sud), Odvolacího správního soudu (Visoki upravni sud), Odvolacího trestního soudu (Visoki kazneni sud), Odvolacího přestupkového soudu (Visoki prekršajni sud) a na [zasedání] oddělení Župního soudu (Županijski sud) zavazuje všechny senáty nebo soudce druhého stupně tohoto [kolegia] nebo soudu‘, v souladu s čl. 19 odst. 1 SEU a článkem 47 [Listiny]?“

Řízení před Soudním dvorem

- 26 Rozhodnutími předsedy Soudního dvora ze dne 8. listopadu a 15. listopadu 2021 byly věci C-554/21 a C-622/21 přerušeny do vydání konečného rozhodnutí ve věci C-361/21, PET-PROM.
- 27 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 4. února 2022 byla věc C-727/21 přerušena do obdržení odpovědi předkládajícího soudu ve věci C-361/21 PET-PROM ohledně stavu původního řízení v posledně uvedené věci s ohledem na informace poskytnuté předkládajícím soudem ve věci C-727/21.
- 28 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 14. března 2022 byla obnovena řízení ve věcech C-554/21, C-622/21 a C-727/21, jelikož vyvstaly pochybnosti o existenci sporu v původním řízení ve věci C-361/21. Rozhodnutím předsedy Soudního dvora z téhož dne byly věci C-554/21, C-622/21 a C-727/21 spojeny pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

K pravomoci Soudního dvora

- 29 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury přísluší samotnému Soudnímu dvoru zkoumat podmínky, za nichž byl dotázán vnitrostátním soudem, za účelem ověření své vlastní pravomoci nebo přípustnosti žádosti, která mu byla předložena [rozsudek ze dne 22. března 2022, Prokurátor Generalny (Kárné kolegium Nejvyššího soudu – Jmenování), C-508/19, EU:C:2022:201, bod 59 a citovaná judikatura].
- 30 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že Soudní dvůr může v rámci řízení o předběžné otázce podle článku 267 SFEU provést výklad unijního práva pouze v mezích pravomocí, které jsou mu svěřeny [rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 77, jakož i citovaná judikatura].
- 31 Působnost Listiny je v souvislosti s jednáním členských států definována v jejím čl. 51 odst. 1, podle kterého jsou ustanovení Listiny určena členským státům, pokud uplatňují unijní právo, přičemž toto ustanovení potvrzuje ustálenou judikaturu Soudního dvora, podle níž se základní práva zaručená v právním řádu Evropské unie uplatní ve všech situacích, které se řídí unijním právem, avšak nikoli mimo tyto situace [rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 78, jakož i citovaná judikatura].
- 32 V projednávané věci, pokud jde konkrétně o článek 47 Listiny, předkládající soud neuvedl, že by se spory v původních řízeních týkaly výkladu nebo použití pravidla unijního práva uplatňovaného na vnitrostátní úrovni.
- 33 V projednávaných věcech tudíž Soudní dvůr nemá pravomoc k výkladu článku 47 Listiny jako takového.
- 34 Zadruhé je třeba připomenout, že podle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU stanoví členské státy prostředky nezbytné k zajištění dodržování práva jednotlivců na účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem. Členským státům tedy přísluší, aby stanovily systém

prostředků a řízení zajišťujících účinnou právní ochranu v těchto oblastech (rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 32, jakož i citovaná judikatura).

- 35 Pokud jde o působnost *ratione materiae* čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, toto ustanovení se vztahuje na „oblasti pokryté právem Unie“, a to bez ohledu na situaci, kdy členské státy toto právo uplatňují (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 29, jakož i ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 33, jakož i citovaná judikatura).
- 36 Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU se má mimo jiné vztahovat na každý vnitrostátní orgán způsobilý rozhodovat jakožto soud o otázkách, které se týkají výkladu nebo uplatňování unijního práva, a spadají tudíž do oblastí pokrytých tímto právem (rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 34, jakož i citovaná judikatura).
- 37 Tak je tomu přitom v případě předkládajícího soudu, který může být povolán rozhodovat o otázkách týkajících se uplatňování nebo výkladu unijního práva a jakožto „soud“ ve smyslu tohoto práva náleží do chorvatského systému prostředků v „oblastech pokrytých právem Unie“ ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, takže tento soud musí splňovat požadavky kladené na účinnou právní ochranu (obdobně viz rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 35, jakož i citovaná judikatura).
- 38 Soudní dvůr má tudíž pravomoc k výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU v projednávaných věcech.

K přípustnosti žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce

- 39 Z ustálené judikatury vyplývá, že postup zavedený článkem 267 SFEU je nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, které mají tyto soudy rozhodnout. Důvodem existence žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce není vydávání konzultativních stanovisek k obecným nebo hypotetickým otázkám, ale potřeba skutečného vyřešení sporu [rozsudek ze dne 22. března 2022, Prokurator Generalny (Kárné kolegium Nejvyššího soudu – Jmenování), C-508/19, EU:C:2022:201, bod 60 a citovaná judikatura].
- 40 Jak vyplývá ze samotného znění článku 267 SFEU, požadované rozhodnutí o předběžné otázce musí být „nezbytné“ k tomu, aby předkládající soud mohl „vynést rozsudek“ ve věci, která mu byla předložena [rozsudek ze dne 22. března 2022, Prokurator Generalny (Kárné kolegium Nejvyššího soudu – Jmenování), C-508/19, EU:C:2022:201, bod 61 a citovaná judikatura].
- 41 V projednávané věci předkládající soud uvádí, že tři senáty, kterým byly přiděleny věci v původních řízeních, jsou ve věcech C-554/21 a C-622/21 konfrontovány s pokyny evidujícího soudce a ve věci C-727/21 s povinností rozhodnout v souladu s „právním stanoviskem“ ze zasedání kolegia obchodních a jiných sporů tohoto soudu. Má za to, že tyto pokyny a „právní stanovisko“ se týkají obsahu rozhodnutí již přijatých těmito třemi senáty a jejich dodržení je podmínkou pro úplné skončení věcí v původních řízeních, jakož i pro zaevidování a oznámení

těchto rozhodnutí účastníkům řízení. Předběžnými otázkami se přitom předkládající soud táže právě na to, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání takovým „zásahům“, jako jsou zásahy dotčené ve věci v původním řízení, do soudní činnosti určitého soudního senátu ze strany jiných osob, které vykonávají funkci v rámci tohoto soudu. Odpověď Soudního dvora na tyto předběžné otázky je proto nezbytná k tomu, aby předkládající soud mohl s konečnou platností ukončit všechny tři věci v původním řízení.

- 42 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba konstatovat, že žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou přípustné.

K předběžným otázkám

- 43 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní právo stanovilo interní mechanismus vnitrostátního soudu, podle něhož zaprvé může být soudní rozhodnutí účastníkům řízení zasláno za účelem skončení dané věci pouze tehdy, když evidující soudce, který není součástí senátu, jenž toto rozhodnutí přijal, schválí obsah uvedeného rozhodnutí, a zadruhé má zasedání kolegia tohoto vnitrostátního soudu pravomoc přijímat „právní stanoviska“, která zavazují všechny senáty nebo soudce uvedeného soudu.
- 44 Úvodem je třeba připomenout, že i když organizace soudnictví v členských státech, zejména zřízení, složení, pravomoci a fungování vnitrostátních soudů, spadá do pravomoci těchto států, nic to nemění na tom, že členské státy musí při výkonu této pravomoci dodržovat povinnosti, které pro ně vyplývají z unijního práva, a zejména z článku 19 SEU [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. června 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců), C-204/21, EU:C:2023:442, bod 63, jakož i citovaná judikatura].
- 45 Zásada účinné právní ochrany, na kterou odkazuje čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, v tomto ohledu představuje obecnou zásadu unijního práva, která byla zakotvena zejména v čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), kterému odpovídá čl. 47 druhý pododstavec Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2021, Euro Box Promotion a další, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 a C-840/19, EU:C:2021:1034, bod 219, jakož i citovaná judikatura). Posledně uvedené ustanovení musí být tudíž náležitě zohledněno pro účely výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce [rozsudek ze dne 6. října 2021, W.Ž. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování), C-487/19, EU:C:2021:798, bod 102 a citovaná judikatura].
- 46 Dále vzhledem k tomu, že Listina zakotvuje práva odpovídající právům zaručeným EÚLP, má čl. 52 odst. 3 Listiny zajistit nezbytný soulad mezi právy obsaženými v Listině a odpovídajícími právy zaručenými EÚLP, aniž je narušena autonomie unijního práva. Podle vysvětlení k Listině základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17) odpovídá čl. 47 druhý pododstavec Listiny čl. 6 odst. 1 EÚLP. Soudní dvůr musí tudíž usilovat o to, aby jeho výklad v projednávaných věcech zajišťoval úroveň ochrany, která bude v souladu s úrovní, jež je zaručena čl. 6 odst. 1 EÚLP, tak jak jej vykládá Evropský soud pro lidská práva [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2021, W.Ž. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování), C-487/19, EU:C:2021:798, bod 123 a citovaná judikatura].

- 47 Po tomto upřesnění je třeba připomenout, že každý členský stát musí na základě čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU zajistit, aby orgány, které jsou jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném unijním právem povolány rozhodovat o otázkách týkajících se uplatňování nebo výkladu unijního práva a které jsou součástí systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, splňovaly požadavky na účinnou právní ochranu, včetně požadavku nezávislosti [rozsudek ze dne 22. února 2022, RS (Účinek rozsudků ústavního soudu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 40 a citovaná judikatura].
- 48 Jakékoli vnitrostátní opatření nebo praxe, jejichž cílem je zamezit rozdílu v judikatuře nebo je napravit a zajistit tak právní jistotu, která je inherentní zásadě právního státu, tedy musí být v souladu s požadavky vyplývajícími z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.
- 49 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že požadavek nezávislosti soudů, který je inherentní posláním rozhodovat jako soud, je součástí podstaty základního práva na účinnou právní ochranu a základního práva na spravedlivý proces, která mají zásadní význam jakožto záruky ochrany všech práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a jako záruka zachování společných hodnot členských států uvedených v článku 2 SEU, zejména hodnoty právního státu [rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 58 a citovaná judikatura].
- 50 Podle ustálené judikatury má tento požadavek nezávislosti dva aspekty. První, vnější aspekt předpokládá, že dotčený orgán vykonává funkce zcela samostatně, není hierarchicky na nikoho vázán ani není nikomu podřízen a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoliv původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí [rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 121].
- 51 Druhý, vnitřní aspekt souvisí s pojmem „nestrannost“ a týká se rovného odstupu ve vztahu ke stranám sporu a jejich příslušným zájmům s ohledem na předmět sporu. Tento aspekt vyžaduje objektivitu a neexistenci jakéhokoliv zájmu na vyřešení sporu mimo striktního použití právního předpisu [rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 122].
- 52 Tyto záruky nezávislosti a nestrannosti vyžadují existenci pravidel týkajících se zejména složení dotčeného orgánu, která umožní rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců, pokud jde o neovlivnitelnost tohoto orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutralitu ve vztahu k zájmům střetávajícím se ve věci [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 123].
- 53 V tomto ohledu je třeba, aby byli soudci chráněni před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly ohrozit jejich nezávislost. Pravidla použitelná na postavení soudců a výkon funkce soudce musí zejména umožnit, aby byl vyloučen nejen jakýkoli přímý vliv ve formě pokynů, ale také jakékoli formy nepřímého vlivu, které by mohly usměrňovat rozhodnutí dotčených soudců, a tím bylo vyloučeno, že bude chybět zdání jejich nezávislosti nebo nestrannosti, což by mohlo narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti a právním státě musí justice u jednotlivců vzbuzovat [rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 60 a citovaná judikatura].

- 54 I když je cílem „vnější“ složky nezávislosti především zachovat nezávislost soudů na zákonodárné a výkonné moci v souladu se zásadou dělby moci, která charakterizuje fungování právního státu, musí být tato složka chápána tak, že směřuje rovněž k ochraně soudců před neoprávněnými vlivy zevnitř dotčeného soudu (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 22. prosince 2009, Parlov-Tkalčić v. Chorvatsko, CE:ECHR:2009:1222JUD002481006, bod 86).
- 55 Zadruté s ohledem na neoddělitelnou spojitost, která existuje mezi zárukami nezávislosti a nestrannosti soudců a přístupem k soudu předem zřízenému zákonem [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Setrvání soudce ve funkci), C-718/21, EU:C:2023:1015, bod 59 a citovaná judikatura], čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU rovněž vyžaduje existenci soudu „předem zřízeného zákonem“. Tento výraz, který odráží zejména zásadu právního státu, se týká nejen právního základu pro samotnou existenci dotčeného soudu, ale také složení senátu zasedajícího v každé věci [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 26. března 2020, Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 73, jakož i ze dne 22. března 2022, Prokurator Generalny (Kárné kolegium Nejvyššího soudu – Jmenování), C-508/19, EU:C:2022:201, bod 73]. Tato zásada zejména znamená, že konečné rozhodnutí ve věci přijímá pouze senát, kterému byla věc přidělena.
- 56 Cílem výrazu „předem zřízený zákonem“ je zejména zabránit tomu, aby byla organizace soudního systému ponechána na uvážení výkonné moci, a zajistit, aby tato oblast byla upravena zákonem. Kromě toho v zemích psaného práva nelze organizaci soudního systému ponechat ani na uvážení soudních orgánů, což však nevylučuje, aby jim byla přiznána určitá pravomoc k výkladu vnitrostátních právních předpisů v dané oblasti [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 168 a citovaná judikatura].
- 57 „Soud zřízený zákonem“ se vyznačuje soudní úlohou, která spočívá v rozhodování všech otázek spadajících do jeho pravomoci na základě právních norem a v rámci organizovaného řízení. Kromě nezávislosti a nestrannosti svých členů tedy musí splňovat i další podmínky, zejména podmínku týkající se existence záruk, jež skýtá řízení, které před ním probíhá (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 22. června 2000, Coëme a další v. Belgie, CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, bod 99).
- 58 K těmto zárukám patří zatřetí zásada kontradiktornosti, která je nedílnou součástí práva na spravedlivý proces a práva na účinnou právní ochranu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. prosince 2009, Přezkum M v. EMEA, C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, bod 59; ze dne 16. října 2019, Glencore Agriculture Hungary, C-189/18, EU:C:2019:861, bod 61; ze dne 29. dubna 2021, Bank BPH, C-19/20, EU:C:2021:341, bod 92, jakož i ze dne 10. února 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Promlčecí lhůta), C-219/20, EU:C:2022:89, bod 46]. Tato zásada zejména znamená, že účastníci řízení mají možnost vyjádřit se kontradiktorně ke všem skutkovým i právním okolnostem, které jsou rozhodné pro výsledek řízení (rozsudky ze dne 2. prosince 2009, Komise v. Irsko a další, C-89/08 P, EU:C:2009:742, bod 56, jakož i ze dne 17. prosince 2009, Přezkum M v. EMEA, C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, bod 41).
- 59 Požadavky uvedené v bodech 47 až 58 tohoto rozsudku předpokládají zejména existenci transparentních pravidel o složení senátů, která jsou jednotlivcům známa a mohou vyloučit jakýkoliv neoprávněný zásah do rozhodovacího procesu týkajícího se dané věci ze strany osob, které nejsou součástí senátu, kterému byla tato věc přidělena, a před nimiž účastníci řízení nemohli uplatnit své argumenty.

- 60 I když je pravda, že je na předkládajícím soudu, aby uplatnil všechny zásady, které byly připomenuty, Soudní dvůr může v rámci soudní spolupráce zavedené článkem 267 SFEU na základě okolností uvedených ve spise poskytnout tomuto soudu prvky výkladu unijního práva, které by pro něj mohly být užitečné při posuzování účinků toho či onoho ustanovení unijního práva [rozsudek ze dne 6. října 2021, W.Ž. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování), C-487/19, EU:C:2021:798, bod 133 a citovaná judikatura].
- 61 Pokud jde o zásah evidujícího soudce dotčeného ve věci v původním řízení, ze spisů, které má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že čl. 177 odst. 3 jednacího řádu soudů nestanoví, že by tento soudce měl pravomoc jakkoliv přezkoumávat obsah soudního rozhodnutí, ani zamezit formálnímu vydání tohoto rozhodnutí a jeho doručení účastníkům řízení, pokud tento soudce s jeho obsahem nesouhlasí.
- 62 Z těchto spisů rovněž vyplývá, že tato pravomoc není stanovena ani v zákoně o organizaci soudnictví, zejména v jeho čl. 40 odst. 2, jenž se týká závaznosti „právních stanovisek“ přijatých na zasedání kolegia.
- 63 Podle informací poskytnutých předkládajícím soudem a jak napovídají skutkové okolnosti tří věcí v původních řízeních, jsou však tato ustanovení v praxi patrně uplatňována tak, že úloha evidujícího soudce překračuje jeho evidenční funkci.
- 64 I když totiž tento soudce svým posouzením nemůže nahradit posouzení senátu, kterému byla dotčená věc přidělena, může ve skutečnosti blokovat zaevidování přijatého soudního rozhodnutí a tak bránit skončení rozhodovacího procesu a oznámení tohoto rozhodnutí účastníkům řízení tím, že tomuto senátu věc vrátí za účelem přezkoumání uvedeného rozhodnutí ve světle svých právních připomínek a v případě přetrvávající neshody s uvedeným senátem vyzve předsedu dotčeného kolegia ke svolání zasedání kolegia za účelem přijetí „právního stanoviska“ zavazujícího mimo jiné i uvedený senát.
- 65 Taková praxe umožňuje evidujícímu soudci zasáhnout do dané věci, jelikož jeho zásah může ovlivnit konečné řešení, které bude v této věci přijato.
- 66 Zprvé, jak vyplývá z bodů 61 a 62 tohoto rozsudku, vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení podle všeho takový zásah evidujícího soudce neupravuje.
- 67 Zadruhé k tomuto zásahu dochází poté, co senát, kterému byla věc přidělena, tuto věc projednal a přijal soudní rozhodnutí, ačkoli tento soudce není součástí tohoto senátu, a neúčastnil se tedy ani předchozích fází řízení, které vedly k přijetí tohoto rozhodnutí. Uvedený soudce tak může vykonávat vliv na obsah soudních rozhodnutí, která byla vydána senáty, jichž není součástí.
- 68 Zatřetí se nezdá, že by pravomoc evidujícího soudce zasáhnout byla vymezena jasně uvedenými objektivními kritérii, která by odrážela zvláštní odůvodnění a mohla zabránit výkonu diskreční pravomoci. Ve sporu v původním řízení, který vedl k věci C-554/21, evidující soudce konstatoval, že soudní rozhodnutí, které mu bylo předloženo, je v souladu s jiným dřívějším rozhodnutím, nikoli však s dalšími dvěma dřívějšími rozhodnutími, a upřednostnil jedno ze dvou rozdílných právních řešení. Ve sporu v původním řízení, který vedl k věci C-622/21, odůvodnil evidující soudce vrácení věci dotčenému senátu existencí rozhodnutí, v rámci kterých byl po vydání rozhodnutí dotčeného v původním řízení v této věci vyjádřen opačný právní názor. Ve sporu v původním řízení, který vedl k věci C-727/21, evidující soudce, aniž odkázal na jakékoli dřívější

rozhodnutí, vrátil věc příslušnému senátu, který přitom ve svém vlastním rozhodnutí na dřívější rozhodnutí, v rámci něhož bylo přijato podobné řešení, odkázal, z důvodu, že nesdílel právní názor vyjádřený v rozhodnutí dotčeném ve věci v původním řízení.

- 69 S ohledem na výše uvedené skutečnosti taková praxe, jako je praxe dotčená ve věci v původním řízení, podle níž soudní rozhodnutí přijaté senátem, kterému byla věc přidělena, může být považováno za konečné a zasláno účastníkům řízení pouze tehdy, pokud byl jeho obsah schválen evidujícím soudcem, jenž není součástí tohoto senátu, není slučitelná s požadavky vyplývajícími z práva na účinnou právní ochranu.
- 70 Pokud jde o roli zasedání kolegia, jako je zasedání kolegia dotčené ve věci v původním řízení, ze znění čl. 40 odst. 1 a 2 zákona o organizaci soudů vyplývá, že zasedání kolegia nebo soudců soudu může být svoláno, pokud mezi kolegií, senáty nebo soudci tohoto soudu existují zejména rozdíly ve výkladu otázek týkajících se uplatňování práva, a že toto kolegium následně formuluje „právní stanovisko“, které zavazuje všechny senáty, soudce tohoto kolegia nebo soudce uvedeného soudu.
- 71 Z vysvětlení poskytnutých předkládajícím soudem kromě toho vyplývá, že zasedání tohoto kolegia může být svoláno předsedou kolegia na žádost evidujícího soudce, pokud tento soudce nesouhlasí se zaevidováním soudního rozhodnutí, jež mu bylo předáno senátem, kterému byla dotčená věc přidělena, přinejmenším pokud tento senát poté, co provedl přezkum tohoto rozhodnutí požadovaný tímto soudcem, hodlá setrvat na svém rozhodnutí.
- 72 Podle těchto vysvětlení se tohoto zasedání mohou účastnit všichni soudci příslušného kolegia, včetně soudců, kteří zasedají v dané věci, a evidujícího soudce. V této souvislosti je třeba uvést, že ačkoli jak vyplývá ze spisu vedeného ve věci C-727/21, se soudce nebo soudci příslušného senátu zřejmě dotčeného zasedání kolegia účastnili, většinu zúčastněných soudců tvořili jiní soudci dotyčného soudu, kteří nejsou součástí tohoto senátu. Navíc se podle čl. 40 odst. 3 zákona o organizaci soudnictví mohou zasedání tohoto kolegia, resp. soudního řízení, za určitých podmínek účastnit externí osoby, které nejsou členy soudu, jako jsou „profeso[ři] právnické fakulty, významn[í] vědc[i] nebo odborní[c]i v určitém odvětví práva“.
- 73 Z uvedených vysvětlení rovněž vyplývá, že zasedání kolegia nepřísluší s konečnou platností rozhodnout ve věci, kvůli níž bylo svoláno, ani v této věci navrhopvat konkrétní řešení. Nicméně, i když je „právní stanovisko“ ze zasedání tohoto kolegia formulováno více či méně abstraktně a je závazné pro všechny soudce, uvedené kolegium pro účely vydání tohoto právního stanoviska vykládá právo ve světle konkrétních případů.
- 74 Podle čl. 40 odst. 2 zákona o organizaci soudnictví „právní stanovisko“ ze zasedání kolegia zavazuje zejména senát, který přijal soudní rozhodnutí ve věci, kvůli níž bylo zasedání tohoto kolegia svoláno, pokud toto rozhodnutí dosud nebylo zaevidováno a odesláno. Evidující soudce, jehož úkolem je v praxi dbát na dodržování „právních stanovisek“ přijatých na zasedání dotčeného kolegia, může odmítnout zaevidovat „nové“ soudní rozhodnutí přijaté tímto senátem, pokud se uvedený senát od tohoto „právního stanoviska“ odchýlí.
- 75 Právní stanovisko ze zasedání kolegia *de facto* umožňuje, aby do konečného řešení přijatého ve věci, která již byla projednána a rozhodnuta příslušným senátem, nicméně rozhodnutí v této věci dosud nebylo zaevidováno ani odesláno, zasáhli soudci, kteří se účastní zasedání tohoto kolegia.

- 76 Skutečnost, že soudní rozhodnutí tohoto senátu bude v případě, že zachová opačný právní názor od názoru zastávaného evidujícím soudcem, podléhat přezkumu na zasedání kolegia a tento senát bude mít povinnost řídit se „právním stanoviskem“, které bylo na zasedání tohoto kolegia formulováno, po již ukončených jednáních, totiž může mít vliv na konečný obsah tohoto rozhodnutí.
- 77 Zaprvé se nejeví, že by dotčená pravomoc zasedání kolegia dotčeného ve věci v původním řízení byla dostatečně vymezena objektivními kritérii použitelnými jako takovými. I když je pravda, že čl. 40 odst. 1 zákona o organizaci soudnictví stanoví svolání zasedání kolegia, „pokud se zjistí, že mezi kolegií, senáty nebo soudci existují rozdíly ve výkladu otázek týkajících se uplatňování práva, nebo pokud se senát nebo soudce kolegia odchýlí od dříve přijatého právního stanoviska“, z popisu skutkového stavu uvedeného v předkládacím rozhodnutí ve věci C-727/21 vyplývá, že zasedání dotčeného kolegia bylo svoláno pouze z důvodu, že evidující soudce nesdílel právní názor s příslušným senátem, aniž odkázal na jakékoli rozhodnutí, které by se z tohoto hlediska odchýlovalo od dřívějších soudních rozhodnutí.
- 78 Zadruhé ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici ve věci C-727/21, podle všeho vyplývá, že podobně jako se zásahem evidujícího soudce, ani se svoláním zasedání kolegia a vydáním závazného „právního stanoviska“, jež je závazné zejména pro senát, kterému byla tato věc přidělena, nejsou účastníci řízení v žádné z fází řízení seznámeni. Nezdá se tedy, že by tito účastníci řízení měli možnost v rámci zasedání tohoto kolegia uplatnit svá procesní práva.
- 79 S ohledem na výše uvedené skutečnosti vnitrostátní právní úprava, která kolegiu vnitrostátního soudu umožňuje, aby vydáním „právního stanoviska“ přimělo senát, jemuž byla věc přidělena, změnit obsah soudního rozhodnutí, které tento senát předtím přijal, přestože se zasedání tohoto kolegia účastní rovněž jiní soudci než soudci uvedeného senátu, případně i externí osoby, které nejsou členy dotčeného soudu, před nimiž účastníci řízení nemají možnost uplatnit své argumenty, není slučitelná s požadavky vyplývajícími z práva na účinnou právní ochranu a na spravedlivý proces.
- 80 Je třeba dále upřesnit, že procesní mechanismus, který za účelem zamezení rozdílům v judikatuře nebo jejich nápravy a zajištění právní jistoty, která je inherentní zásadě právního státu, soudci vnitrostátního soudu, jenž nezasedá v příslušném senátu, umožňuje postoupit věc rozšířenému senátu tohoto soudu, není v rozporu s požadavky vyplývajícími z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU za podmínky, že věc dosud nebyla projednána původně určeným senátem, že okolnosti, za nichž lze toto postoupení učinit, jsou jasně uvedeny v použitelných právních předpisech a že uvedené postoupení nezabývá dotčené osoby možnosti účastnit se řízení před tímto rozšířeným senátem. Kromě toho původně určený senát může o takovém postoupení rozhodnout vždy.
- 81 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní právo stanovilo interní mechanismus vnitrostátního soudu, podle něhož
- soudní rozhodnutí přijaté senátem, kterému byla věc přidělena, může být účastníkům řízení zasláno za účelem skončení dané věci pouze tehdy, pokud byl jeho obsah schválen evidujícím soudcem, který není součástí tohoto senátu;
 - kolegium tohoto soudu má pravomoc vydáním „právního stanoviska“ přimět senát, jemuž byla věc přidělena, aby změnil obsah soudního rozhodnutí, které tento senát předtím přijal, přestože

se zasedání tohoto kolegia účastní rovněž jiní soudci než soudci tohoto senátu, případně i externí osoby, které nejsou členy dotyčného soudu, před nimiž účastníci řízení nemají možnost uplatnit své argumenty.

K nákladům řízení

- 82 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání tomu, aby vnitrostátní právo stanovilo interní mechanismus vnitrostátního soudu, podle něhož

- soudní rozhodnutí přijaté senátem, kterému byla věc přidělena, může být účastníkům řízení zasláno za účelem skončení dané věci pouze tehdy, pokud byl jeho obsah schválen evidujícím soudcem, který není součástí tohoto senátu;**
- kolegium tohoto soudu má pravomoc vydáním „právního stanoviska“ přimět senát, jemuž byla věc přidělena, aby změnil obsah soudního rozhodnutí, které tento senát předtím přijal, přestože se zasedání tohoto kolegia účastní rovněž jiní soudci než soudci tohoto senátu, případně i externí osoby, které nejsou členy dotyčného soudu, před nimiž účastníci řízení nemají možnost uplatnit své argumenty.**

Podpisy